

USTAVNI SUD CRNE GORE

Vlada Crne Gore, na sjednici od 2020. godine razmotrila je inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 46a stav 1 alineja 4, Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list CG", br. 13/07, 32/11 i 54/16), koju je Ustavnom sudu Crne Gore podnio Maksim Stojanović, iz Kolašina, a Vladi dostavio Ustavni sud Crne Gore, radi davanja mišljenja.

S tim u vezi, Vlada daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosilac inicijative navodi da je odredba člana 46a stav 1 alineja 4, Zakona o zaštiti i spašavanju nesaglasna članu 24 Ustava Crne Gore, jer se navedenim propisivanjem zajemčena ljudska prava i slobode ograničavaju u obimu koji ne dopušta Ustav, a ovo ograničenje nije neophodno da bi se zadovoljila svrha u pogledu zasnivanja radnog odnosa u službi zaštite i spašavanja pa je, kako navodi, krajnja starosna granica od 67 godina života propisana granica za zasnivanje radnog odnosa, pa i u službi zaštite i spašavanja. Ističe da navedeni Zakon nije definisao u čemu je svrha pomenutog ograničenja u pogledu starosne dobi prilikom prvog zasnivanja radnog odnosa u službi zaštite i spašavanja te je citirana Zakonska norma suprotna navedenoj ustavnoj odredbi.

Dalje navodi da je citiranom Zakonskom normom povrijeđen član 62 Ustava Crne Gore, kojim se garantuje da svako ima pravo na rad i na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, te se istom protivpravno ograničava izbor zanimanja i zapošljavanja.

Navodi i da je napadnuta norma suprotna članu 14 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda kojim se zabranjuje diskriminacija po bilo kojoj osnovi pa i u pogledu starosne dobi.

Smatra da je sporno propisivanje suprotno odredbi člana 2 stav 3 Zakona o zabrani diskriminacije, jer dovodi lice ili grupu lica, u istoj ili sličnoj situaciji, u nejednak položaj u odnosu na drugo lice ili grupu lica.

Smatra da je osporenim regulom povrijeđen i član 1 Protokola 12 citirane Konvencije, jer je ovo ograničenje bespotrebno sa aspekta ostvarivanja poslova službe zaštite i spašavanja.

Vlada smatra da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

Članom 24 Ustava Crne Gore propisano je da se zajemčena ljudska prava i slobode mogu ograničiti samo zakonom, u obimu koji dopušta Ustav u mjeri koja je neophodna da bi se zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.

Odredbom člana 108 Zakona o lokalnoj samoupravi, a u vezi sa odredbom člana 34 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima definisani su uslovi za zasnivanje radnog odnosa u posebnoj službi, odnosno službi zaštite i spašavanja, a stavom 5 citiranog člana Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano je da se pored definisanih uslova, posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji mogu propisati i drugi uslovi za zasnivanje radnog odnosa,

što je zakonodavac i propisao osporenim odredbom Zakona o zaštiti i spašavanju - da vatrogasac-spasilac, nije stariji od 25 godina života prilikom prvog zasnivanja radnog odnosa u službi zaštite i spašavanja, pored propisanih opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa lokalnih službenika i namještenika, i drugih posebnih uslova.

Dakle, ne stoje navodi podnosioca inicijative da je osporena odredba suprotna citiranoj odredbi Ustava, naprotiv, ista je evidentno saglasna navedenoj odredbi Ustava, jer je naznačeno ograničenje u pogledu starosne dobi vatrogasca-spasioca zakonski utemeljeno. Smatramo da je pomenuto ograničenje u pogledu starosne dobi neophodno, a time i opravdano, jer se upravo zadovoljava svrha zbog koje je i dozvoljeno, a svrha je psihofizička i kondiciona spremnost vatrogasaca-spasilaca za obavljanje poslova, koja treba da traje do njihove navršene 55 godine života, koja se u skladu sa citiranim posebnim Zakonom i provjerava periodično. Nadalje smatramo da je period od eventualno 25 do 55 godine života vatrogasca-spasioca optimalni period u kojem vremenskom razdoblju se najbolje afirmiše psihofizička i kondiciona spremnost za obavljanje teških poslova u posebnim uslovima rada, sa akcentom na početni period, pa bi eventualno naznačeno smanjenje ograničenja u pogledu starosne dobi evidentno umanjivalo kvalitet obavljanja njihovih poslova sa mogućim zdravstvenim posledicama po njih, što u krajnjem narušava i javni interes. Osporenim normom doprinosi se operativnosti u izvršavanju specifičnih zadataka u službi zaštite i spašavanja.

Dakle, osporena regula je u skladu sa Ustavom Crne Gore i opravdana sa pozicije službe u posebnoj službi kakva je služba zaštite i spašavanja. Slična zakonska rješenja u pogledu ograničene starosne dobi osporene Zakonske odredbe utvrđena su i u propisima zemalja u okruženju, što izvjesno predstavlja cehovni standard kad su vatrogasci-spasioci u pitanju, nesporno temeljena prirodom posla.

Izvjesno, osporenim odredbom Zakona ne uskraćuju se Ustavom utvrđena prava, već se, saglasno navedenim ovlašćenjima, utvrđuju uslovi za ostvarivanje tih prava za zasnivanje radnog odnosa u službi zaštite i spašavanja. Koje će godine života, u konkretnom, biti propisane kao i drugi uslovi stvar je zakonodavne politike, koju podnosilac inicijative neosnovano osporava.

Podnosilac inicijative navodi da se osporenim normom povrijeđuje ustavno pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja propisano članom 62 Ustava Crne Gore. Pod tim pravom podrazumijeva se pravo pojedinca da radni odnos zasnue u skladu sa zakonom, a ne na način suprotan od onog utvrđenog odgovarajućim zakonom, čime se i obezbjeđuje princip jednakosti pred zakonom, koji se odnosi na princip jednakosti u pravima, a ne i na jednakost u uslovima u pogledu opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa lokalnih službenika i namještenika, na čemu neosnovano istrajava podnosilac inicijative.

Bez osnova su i navodi podnosioca inicijative da je osporena odredba suprotna Zakonu o zabrani diskriminacije. jer je isim u članu 2a utvrđeno da se ne smatra diskriminacijom stavljanje u nepovoljniji položaj lica odnosno grupe lica u odnosu na druga lica kad je takvo postupanje propisano zakonom radi očuvanja zdravlja i bezbjednosti građana, čemu kako je već ukazano, doprinosi osporena odredba, koja je u funkciji konstituisanja kvalitetnijeg kadra u službi zaštite i spašavanja i na taj način se postiže veći stepen zaštite zdravlja i bezbjednosti građana.

Neosnovani su i navodi da odredba člana 46a stav 1 alineja 4 Zakona o zaštiti i spašavanju nije u skladu sa članom 14 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koja propisuje zabranu diskriminacije u ostvarivanju prava zaštićenih tom konvencijom, te članom 1 Protokola br. 12 uz odnosnu Konvenciju, koji propisuje opštu zabranu diskriminacije. Ovo iz razloga što se Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ne uređuju pitanja vezana za zasnivanje radnog odnosa, već druga pitanja vezana za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i pitanje obezbjeđivanja uživanja tih prava i sloboda bez diskriminacije po bilo kom osnovu, a članom 1 Protokola 12 uz citiranu Konvenciju propisuje se da se uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora

obezbijediti bez diskriminacije po bilo kom osnovu, što osporena odredba ne dezavuiše iz već istaknutih razloga.

Imajući u vidu navedeno, Vlada je mišljenja da osporavana odredba člana 46a stav 1 alineja 4, Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list CG", br. 13/07, 32/11 i 54/16) nije u suprotnosti sa Ustavom Crne Gore, te stoga predlaže Ustavnom sudu Crne Gore da ne prihvati inicijativu za pokretanje postupka ocjene ustavnosti odredbe člana 46a stav 1 alineja 4, Zakona o zaštiti i spašavanju, koju je podnio Maksim Stojanović, iz Kolašina.

PREDSJEDNIK
Duško Marković